

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

Öğretici Metinler

ÖĞRETİCİ METİNLERİN ÖZELLİKLERİ

- Öğretici metinler bakımından bu dönemde büyük ilerlemeler kaydedilmiş; deneme, makale, gezi yazısı, hatıra, fıkra, eleştiri... alanlarında önemli eserler verilmiştir.
- Bilgi verme, düşündürme, açıklama amaçlanmış; metnin yapısı dil ve anlatımı, kullanılan motifler bu amaçlara göre belirlenmiştir.

ÖĞRETİCİ METİNLERİN ÖZELLİKLERİ

- Kurtuluş Savaşı'dan yeni çıkmış olan ülkenin Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda büyük bir kalkınmaya girişmesi sonucunda millete ve milletin kültürüne yönelinmiş, Anadolu ve Anadolu insanı konu edilmiştir.
- Öğretici metinlerde günlük konuşma dilindeki Türkçe sözcükler, halk söyleyişlerindeki tamlamalar kullanılır; Arapça ve Farsça sözcüklere fazla yer verilmez.

ÖĞRETİCİ METİNLERİN ÖZELLİKLERİ

- Bu dönem yazarları, öğretici metinlerde terim ve kavramları, gündelik hayata ait sözcük ve sözcük gruplarını kullanarak edebi bakımdan güçlü bir anlatıma ulaşmayı amaçlarlar.
- Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı öğretici metinlerinde yazı dilinin konuşma diline yaklaştırılması, açık ve sade bir dilin kullanılması daha fazla okura ulaşılmasını sağlamıştır.

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK EDEBİYATI

Öğretici Metin Yazarları

NURULLAH ATAÇ (1898 – 1957)

- Deneme ve eleştiri türünde usta bir isimdir.
- Batılı anlamda ilk deneme ve eleştiri yazılarının yazarıdır.
- 1940'tan sonraki yazılarında Türkçeyi özleştirme çabası öne çıkar.
- Sık sık devrik cümleler kullanır.

Eserleri:

Deneme-Eleştiri: *Günlerin Getirdiği, Karalama Defteri, Sözden Söze, Ararken, Diyelim, Söz Arasında, Okuruma Mektuplar.*

Günlük: *Günce.*

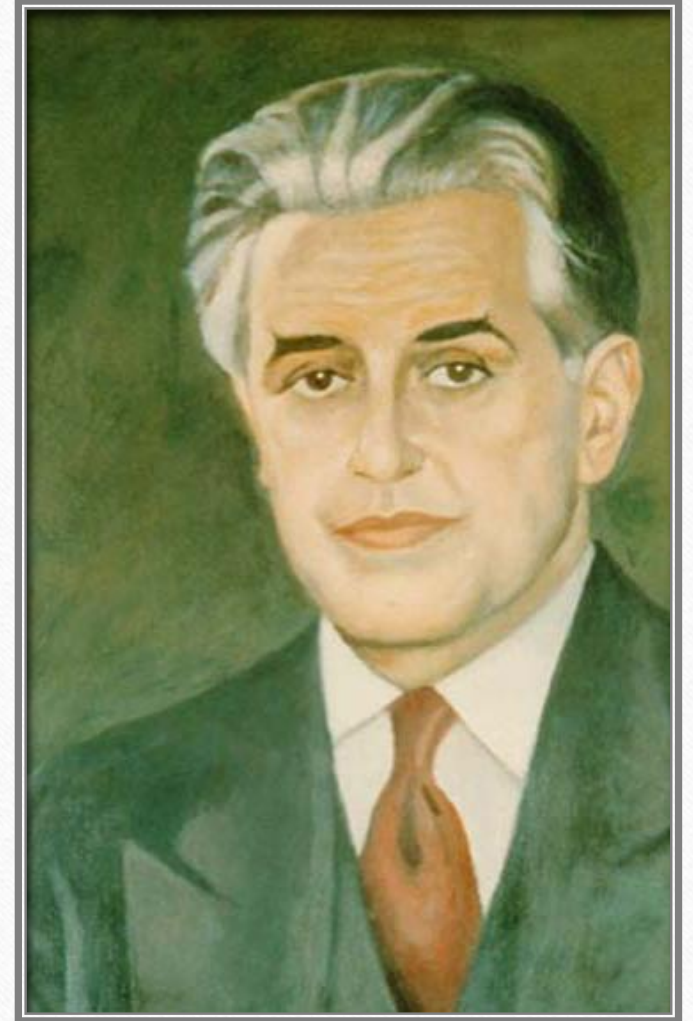
SUUT KEMAL YETKİN (1903 – 1980)

- Deneme ve eleştiriyile tanınmıştır.
- Sanat, estetik, resim ve felsefe alanlarında eserler vermiştir.
- Düşüncelerini açık ve yalın bir anlatımla kaleme almıştır.

Eserleri:

Deneme: *Günlerin Götürdüğü, Edebiyat Konuşmaları, Edebiyat Üzerine, Düşün Payı, Yokuşa Doğru, Şiir Üzerine Düşünceler, Denemeler*

İnceleme-Araştırma: *Abmet Haşim ve Sembolizm, Sanat Felsefesi, Edebiyatta Akımlar.*

İSMAİL HABİP SEVÜK

(1892 – 1954)

- Milli mücadeleye destek veren önemli yazarlardandır.
- “İzmir’e Doğru” ve “Açıksöz” gazetelerinde başyazarlık yapmıştır.
- Türk edebiyatı tarihi, anı, gezi yazısı gibi türlerde eserler vermiştir.

Eserleri:

Edebiyat Tarihi – İnceleme: *Türk Teceddüt Tarihi, Avrupa Edebiyatı ve Biz, Edebiyat Bilgileri*

Gezi Yazısı: *Tuna’dan Batı’ya Yurttan Yazılar*

Anı: *O Zamanlar*

CEMİL MERİÇ (1917 – 1987)

- Deneme türünün usta isimlerindedir.
- Denemeleri dışında, edebiyat tarihi, felsefe, tarih çalışmaları ve çevirileri de vardır.

Eserleri:

Deneme: *Bu Ülke, Mağaradakiler, Jurnal 1-2*

Araştırma-İnceleme: *Umrandan Uygarlığa, Kırk Ambar, Bir Dünyanın Eşiğinde.*

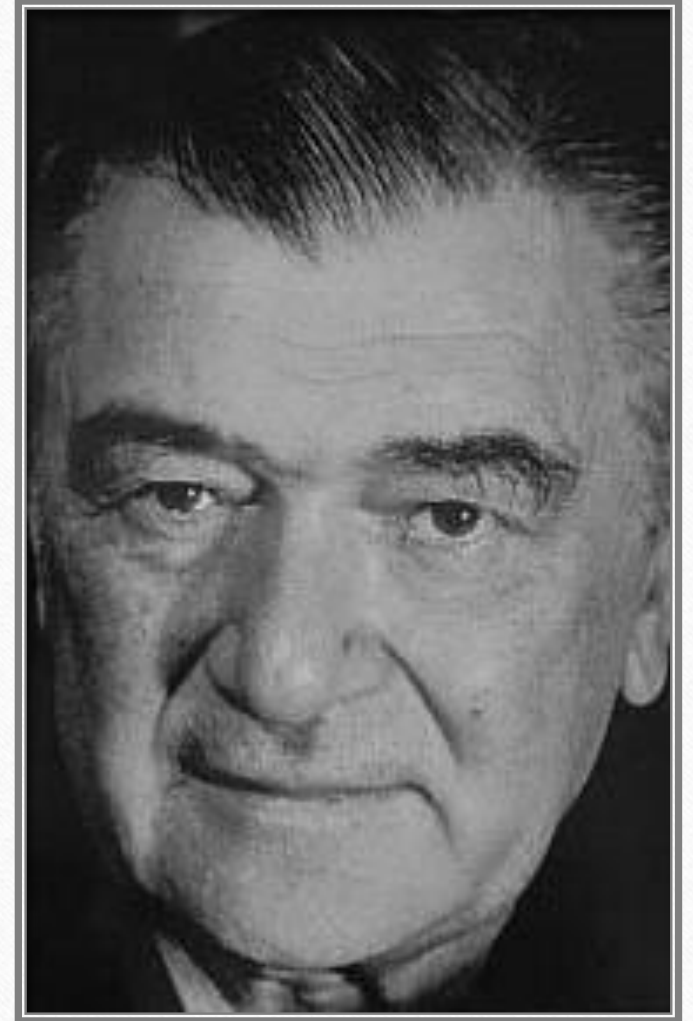
SABAHATTİN EYÜBOĞLU

(1908 – 1973)

- Deneme ustalarındandır.
- Araştırma ve incelemeleri de vardır.

Eserleri:

Deneme: *Mavi ile Kara, Sanat Üzerine Denemeler*

ABDÜLHAK ŞİNASİ HİSAR

(1883 – 1963)

- İstanbul'un lüks semtlerini ve Boğaziçi'ni, eski aşklarını, eğlencelerini anlatmıştır.
- Anlaşılır bir dille, anı, makale, öykü ve romanlar yazmıştır.
- Anıları ve CHP roman yarışmasında (1942) üçüncü olan Fehim Bey ve Biz adlı romanı önemli eserleridir.

Eserleri:

Anı: *Boğaziçi Mehtapları, Boğaziçi Yalıları, Geçmiş Zaman Köşkleri, İstanbul ve Pierre Loti*

Roman: *Fehim Bey ve Biz*

